

М О Т И В И
към Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) е изготвен във връзка с необходимостта от хармонизиране и привеждане в съответствие на националното данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви в областта на прякото облагане, както и привеждане в съответствие на текстовете на закона, наложени в процеса на нотификация на данъчната мярка, представляваща държавна помощ за регионално развитие.

В тази връзка са направени следните предложения за промяна:

1. Предложения за изменение и допълнение на ЗКПО във връзка с необходимостта от транспониране на изисквания на Директива 2014/86/ЕС на Съвета от 8 юли 2014 година за изменение на Директива 2011/96/ЕС относно общата система за данъчно облагане на дружества майки и дъщерни дружества от различни държави членки и Директива (ЕС) 2015/121 на Съвета от 27 януари 2015 година за изменение на Директива 2011/96/ЕС относно общата система за данъчно облагане на дружества майки и дъщерни дружества от различни държави членки.

Двете изменящи директиви са приети в резултат на изпълнението на заложените мерки в Плана за действие за укрепване на борбата срещу данъчните измами и укриването на данъци, приет от Европейската Комисия (ЕК) на 6 декември 2012 г. и във връзка с изпълнение на Препоръката относно агресивното данъчно облагане.

Действащата Директива 2011/96/ЕС на Съвета освобождава от данък, удържан при източника, дивидентите и другите форми на печалби, платени от дъщерни дружества на техните дружества майки, и предотвратява двойното данъчно облагане на тези доходи на равнището на дружеството майка, като задължава държавите членки да освободят от данъчно облагане, или да предоставят данъчен кредит за облагането в чужбина, разпределената печалба с произход от дъщерни предприятия, установени в други държави членки.

С цел избягване на случаи на двойно данъчно необлагане, произтичащи от различията в данъчното третиране на разпределените печалби в различните държави членки, държавата членка на дружеството майка не следва да позволява освобождаването от данък, прилагано към получени разпределени печалби, доколкото тези печалби подлежат на приспадане от дъщерното дружество на дружеството майка, установено в друга държава членка. С тази цел е и приетото изменение в чл. 4 на Директива 2011/96/ЕС, направено с Директива 2014/86/ЕС, което се въвежда и в българското национално законодателство с предложеното изменение на определението за дивидент, съдържащо се в § 1, т. 4 на допълнителните разпоредби на ЗКПО.

С разпоредбите на Директива 2015/121/ЕС е въведено задължение за държавите членки за прилагане на минимално общо правило за борба със злоупотребите по отношение на разпределението на печалби. Българското данъчно законодателство съдържа обща разпоредба за отклонение от данъчно облагане, която е с по-широк обхват от тази в директивата, а именно чл. 16 на ЗКПО, поради което конкретни допълнения в текстовете на ЗКПО не са необходими.

2. Промени, налагани от правото на ЕС в областта на държавните помощи, които са необходими, за да бъде одобрено данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие.

След изтичане срока на действие на схемата за държавна помощ, под формата на данъчно облекчение по чл. 184 във връзка с чл. 189 от ЗКПО, беше предприета процедура по нотифициране на нова схема за държавна помощ, с която да се запази същността на

данъчното облекчение, действало до 31 декември 2013 г. и да се прилага през новия програмен период.

Целта на схемата за държавна помощ е насърчаване инвестициите за производствена дейност в общини с безработица със или над 25 на сто по-висока от средната за страната, както и намаляване на безработицата в тези общини, чрез осигуряване на определена заетост.

В насоките за предходния период 2007-2013 г. изрично е предвидено, че подпомагане по схеми за помощ се допуска само при условие, че бенефициерът е подал молба за отпускане на помощ и след това органът, отговарящ за администрирането на помощта, е потвърдил писмено. Изключение от тези правила са случаите на одобрени данъчни схеми за помощ, при които данъчното облекчение или намаление за съответните разходи се предоставя автоматично, без субективна преценка от страна на властите.

В новите насоки такова изрично изключение не е предвидено, като от разписаните текстове в Насоките за регионалната помощ за периода 2014-2020 г. (Насоките) и формулярът, който се попълва при нотификация на схемата, не беше напълно ясно конкретното третиране за данъчните схеми и не ставаше ясно следва ли да е налице изрична разпоредба за предварително писмено одобряване от страна на отпускащия помощта орган, или е налице възможност за отпускане на помощ по досегашния ред, т.е. автоматично данъчно облекчение и последваща проверка. Поради това и предвид действалата до този момент схема за държавна помощ Министерството на финансите нотифицира автоматична схема за помощ. Във връзка с изпратените документи, ЕК започна процедура по допълнително разглеждане на нотифицираната данъчна схема, в хода на която категорично официално заяви, че автоматична схема за държавна помощ не би могла да бъде одобрена по Насоките.

В отговор на получено писмо Министерството на финансите потвърди продължаване на нотификацията на SA. 39869 (2014/N) – BG – Схема за освобождаване от корпоративен данък съгласно член 184 от ЗКПО и разглеждането ѝ съгласно Насоките, което означава ангажимент за премахване на автоматичния характер на схемата и необходимост от индивидуално разглеждане на всеки инвестиционен проект и предварително одобрение на проект за първоначална инвестиция.

Във връзка с премахване на автоматичния характер на схемата за държавна помощ е подготвен проект на промени, който е изпратен на ЕК, и е дадена предварителна оценка, че по този начин подготвената схема за държавна помощ отговаря на изискванията на ЕК съгласно Насоките.

В тази връзка пълното привеждане в съответствие с Насоките доведе до необходимост от следните промени:

Въвеждат се четири типа условия, които следва да се спазват от всяко данъчно задължено лице, което би искало да прилага данъчното облекчение, представляващо държавна помощ:

- общи условия;
- условия, които оказват влияние върху размера и интензитета на помощта;
- условия, свързани с приемливите разходи, първоначалната инвестиция и активите, които са част от нея;
- допълнителни условия, в случаите когато първоначалната инвестиция е част от голям инвестиционен проект или единен инвестиционен проект.

Новите изисквания, които са включени в общите условия, са:

- въвежда се формуляр за кандидатстване за помощ по образец, който данъчно задълженото лице следва да подаде, най-късно преди започване изпълнението на проекта за първоначална инвестиция, до изпълнителния директор на Българската агенция за инвестиции.
- за да може да ползва данъчното облекчение, данъчно задълженото лице следва да е получило разрешение от Българската агенция за инвестиции чрез заповед.

Със заповедта се потвърждава, че помощта има необходимия стимулиращ ефект и изрично се вписва максимален размер и интензитет на помощта.

- редът за издаване на заповедта ще бъде определен с Наредба на министъра на финансите и министъра на икономиката.

Нови изисквания, които са включени в условията, които оказват влияние върху размера и интензитета на помощта:

- размерът на определената в заповедта помощ не може да се надвишава, независимо от спазване на интензитета на помощта.
- намаляването на размера на приемливите разходи за съответната първоначална инвестиция в хода на изпълнение на инвестицията не може да доведе до надвишаване на вече определения в заповедта интензитет.
- за да бъде одобрен проект за първоначална инвестиция на големи предприятия, размерът на помощта е необходимо да съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на първоначалната инвестиция в съответната община, в сравнение със съпоставителния сценарий без помощ.

Нови изисквания, които са включени в условията, които са свързани с приемливите разходи, първоначалната инвестиция и активите, които са част от нея:

- променя се срокът за изпълнение на първоначалната инвестиция, като същата е необходимо да бъде извършена в срок до 4 календарни години, в т.ч. годината на получаване на заповедта.
- променя се изискването, което предвижда за определена първоначална инвестиция необходимост приемливите разходи да надвишават с поне 200 на сто, не данъчната, а балансовата стойност на активите, които се използват повторно към 31 декември на годината, преди започването на изпълнението на първоначалната инвестиция.
- стойността на приемливите разходи за активи, включени в първоначална инвестиция, свързана със съществена промяна в общия производствен процес, трябва да превишава сумата на счетоводните разходи за амортизации на активите, свързани с дейностите, които ще бъдат модернизирани, за предходните три отчетни периода.

За целите на последните две условия се препраща към стойностите, които са определени съгласно приложимото счетоводно законодателство.

Нови изисквания, които са включени в допълнителните условия, в случаите когато първоначалната инвестиция е част от голям инвестиционен проект или единен инвестиционен проект:

- предвидена е промяна, съгласно която за случаите на голям инвестиционен проект, за които е необходимо положително решение от ЕК, общата стойност на помощта, над която е необходимо такова решение, се определя на равнище група.
- новите насоки изискват въвеждане на понятието единен инвестиционен проект, като във връзка с такъв проект се въвежда ограничение, съгласно което когато помощ се предоставя на данъчно задължено лице за инвестиция, считана за част от единен инвестиционен проект, помощта трябва да бъде намалена за приемливите разходи, надвишаващи 50 милиона евро.

Въвеждат се някои нови понятия, както и промяна на същността на някои вече съществуващи понятия.

Във връзка с изискванията на Насоките и правилното прилагане на схемата за държавна помощ са въведени понятията „започване изпълнението на проекта“, „стоманодобив“, „производство на синтетични влакна“, „равнище група“, „единен инвестиционен проект“, „транспорт“, „летища“, „производствен обект“ за целите на определението за първоначална инвестиция.

Определението за първоначална инвестиция е приведено в съответствие на Насоките, като освен това в закона за целите на схемата са променени и определенията за

„дата на предоставяне на помощта“ и „големи предприятия“. По отношение на определението на понятието „големи предприятия“ следва да се има предвид, че независимо от двете направени препратки, определението за големи предприятия е едно и също по своята същност. Предложеният вид се налага поради различните препратки в законодателните актове на ЕС, касаещи двете държавни помощи, и това, че за държавната помощ за земеделски стопани вече е налице разписка с окончателния идентификационен номер на помощта от ЕК.

Както е посочено и по-горе, Насоките изискват въвеждане на понятието равнище група. В равнище група, за целите на данъчното облекчение, е предвидено да попадат лицата, попадащи в едно от взаимоотношенията по § 1, т. 4 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

В тази връзка определянето на равнище група ще се изисква за целите на:

- допустимост на ДЗЛ, които имат право да прилагат данъчното облекчение. Изискването за не закриване на същата или подобна производствена дейност в държава членка на Европейския съюз или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, две години преди датата на подаване на формуляр за кандидатстване за помощ или ако към момента на неговото подаване възнамеряват да затворят такава производствена дейност в срок от две години, след като приключи първоначалната инвестиция, за която ще се преотстъпва корпоративен данък, ще се изследва на равнище група;
- за целите на определяне на стойността на голям инвестиционен проект;
- за целите на определяне на допустимата помощ в случаите на единен инвестиционен проект.

По настояване на ЕК и независимо от свързаните текстове и дадените определения в разпоредбите, касаещи данъчно задължени лица, които изобщо могат да се ползват от данъчното облекчение, изрично са изключени отраслите транспорт, енергетика, първично производство, преработка и предлагане на пазара на селскостопански продукти.

Направени са и някои други промени, свързани с прецизиране на разпоредбите на закона с новата схема.

По отношение на влизане в сила на схемата за помощ е предвиден преходен период за 2015 г., съгласно който данъчното облекчение влиза в сила след постановяване на положително решение от ЕК относно съответствието му с Насоките на ЕК. При условие че ЕК постанови положително решение до 31 декември 2015 г., корпоративният данък за 2015 г. ще се преотстъпва, в случай че е подаден формуляр за кандидатстване в срок от 1 януари 2016 г. до 29 февруари 2016 г. и е налице одобрение от страна на Българската агенция за инвестиции до 31 март 2016 г. Преотстъпване на авансови вноски за 2015 г. няма да се допуска.

Преходният период е предвиден по този начин с цел:

- данъчно задължените лица да се запознаят с направените промени и да имат възможност да подготвят своите документи за кандидатстване;
- да е налице време, в което Българска агенция за инвестиции да оцени подадените формуляри за кандидатстване.

Предложените промени са направени предвид изричната санкция от ЕК за промяна по отношение на автоматичния характер на схемата. Следва да се има предвид, че прилагането на данъчното облекчение, представляващо държавната помощ за регионално развитие, в това число условията, които следва да бъдат спазвани съгласно Насоките, и условията, при които може да бъде прилагано данъчното облекчение, следва да бъдат окончателно одобрени с решение на ЕК.

3. Промяна в определението за „юрисдикции с преференциален данъчен режим“

През последните няколко години са предприети множество инициативи както от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и правителствата на страните от Г-20, така и от Европейския съюз (ЕС) за борба с уквиването и невнасянето на

данъци и схемите за агресивно данъчно планиране и отклонение от данъчно облагане, използвани за прехвърляне на печалби в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Един от основните инструменти за повишаване ефективността и ефикасността за предотвратяване укриването на данъци е автоматичният обмен на информация за данъчни цели. Значението на автоматичния обмен на информация като средство за борба с трансграничните случаи на укриване на данъци и отклонение от данъчно облагане е признато и на международно равнище в рамките на форумите на Г-20 (Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors) и Г-8.

Инициативите, предприети от ОИСР – Конвенцията за взаимно сътрудничество по данъчни въпроси, Многостранното споразумение между компетентните органи за автоматичен обмен на информация за финансови сметки, в основата на което е Единният световен стандарт за автоматичен обмен на финансова информация и Глобалният форум за прозрачност и обмен на информация, са за повишаване прозрачността на данъчните системи, стимулиране обмена на информация за данъчни цели между държавите, насърчаване разкриването на информация от юрисдикции с преференциален данъчен режим и силно противодействие на юрисдикциите с преференциален данъчен режим, чрез блокиране на възможностите на данъкоплатците за избягване плащането на данъци.

Едновременно с това ЕС е разработил обширен набор от инструменти, за да се подобри способността на държавите членки за борба с укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, който включва: законодателни актове на ЕС (в областта на подобряване на прозрачността, обмена на информация и административното сътрудничество); координирани действия, препоръчани на държавите членки по отношение на агресивното данъчно планиране и юрисдикциите с преференциален данъчен режим; специфични препоръки към отделните държави за засилване на борбата срещу укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, като част от европейския семестър на икономическо управление.

През 2012 г. ЕК е представила две препоръки – COM (2012) 8806 и COM (2012) 8805 – относно мерки за справяне с агресивното данъчно планиране и за насърчаване на трети държави да прилагат минималните стандарти за добро управление в областта на данъчното облагане, с цел – като следваща стъпка – да се изгради общ подход за идентифициране и третиране на юрисдикциите с преференциален данъчен режим, което ще засили позицията на ЕС при взаимоотношенията с тях.

През 2015 г. от Комисията е публикуван общ за ЕС списък на юрисдикциите с преференциален данъчен режим, съставен въз основа на националните списъци на отделните държави членки. В общия списък на ЕС са включени тези трети държави, които фигурират в списъците на най-малко 10 държави членки.

Във връзка с гореизложените международни и европейски инициативи и необходимостта списъкът на юрисдикциите с преференциален данъчен режим да бъде съобразен с препоръките на Европейската комисия и инициативите за сключване на споразумения за автоматичен обмен на информация между ЕС и трети страни, се предлага в закона да се формулират ясни критерии, на базата на които се определят държавите/териториите които са юрисдикции с преференциален данъчен режим. От обхвата на юрисдикциите с преференциален данъчен режим се изключват държавите членки на ЕС. В тази връзка се предлагат следните критерии:

1. няма влязла в сила спогодба за избягване на двойното данъчно облагане между Република България и съответната държава/територия или влязло в сила споразумение за автоматичен обмен на информация между Република България или Европейския съюз и съответната държава/територия.

2. налице е сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба, но съответната държава/територия отказва или не е в състояние да обменя информация;

3. дължимият подоходен или корпоративен данък или заместващите ги данъци върху доходите по чл. 12, ал. 9 или по чл. 8, ал. 11 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, които чуждестранното лице е реализирало или ще реализира е с повече

от 60 на сто по-нисък от подоходния или корпоративния данък върху тези доходи в Република България.

Списъкът на държавите/териториите, които отговарят на законовите условия за юрисдикциите с преференциален данъчен режим ще се утвърждава със заповед на министъра на финансите.

Следва да се отбележи, че подобен на предложения със законопроекта подход, в закон да бъдат определени критериите за юрисдикциите с преференциален данъчен режим, а списъкът да се определя с подзаконов нормативен или административен акт на база законовите критерии, се прилага от други държави членки на ЕС. В Работен документ (DOC: Platform/11/2014/EN) е отразен извършеният преглед от Европейската комисия по Препоръка СОМ (2012) 8805 относно мерките за насърчаване на трети държави да прилагат минималните стандарти за добро управление в областта на данъчното облагане.

В т. 1.2.3 от Работния документ „Актуализиране на списъците“ е посочено, че само за една държава членка – България – процесът на актуализация е свързан със законодателни изменения, докато при другите държави членки (15 държави) този процес е свързан с промяна на подзаконови нормативни и административни актове (решения, постановления, наредби и др.).

Предложената промяна, с която се привежда в съответствие националното законодателство с изискванията на европейската директива, ще окаже положителен ефект върху предотвратяване случаите на двойно данъчно необлагане, произтичащо от различията в данъчното третиране на разпределените печалби в различните държави членки, използвано от мултинационалните компании в схеми за агресивно данъчно планиране.

Предложението за промяна в схемата за държавна помощ под формата на данъчно облекчение ще окаже положително въздействие върху инвестиционната активност и заетостта, което ще се отрази благоприятно на икономиката на страната като цяло.

В преходните и заключителни разпоредби на проектозакона са предложени промени в Закона за данъците върху доходите на физическите лица, Закона за местните данъци и такси, Закона за данък върху добавената стойност, Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и в Закона за ограничаване на плащанията в брой.

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ):

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица са предложени следните промени:

1. Предоставяне на възможност на дипломатическите представителства в България да удържат и внасят данък за доходите от трудови правоотношения на местните физически лица, които работят при тях.

Съгласно действащото законодателство дипломатическите представителства не са работодател по смисъла на § 1, т. 27 от ДР на ЗДДФЛ и съответно не са задължени да удържат и внасят данък за доходите от трудови правоотношения, изплатени на българския персонал, тъй като Виенската конвенция за дипломатическите отношения им вменява ангажименти единствено за целите на социалното осигуряване. Поради тази причина местните физически лица, които получават доходи по трудови правоотношения от дипломатическите представителства на територията на Република България, трябва сами да определят и внасят дължимия от тях данък.

Към настоящия момент съгласно законовите разпоредби единствената възможност е с подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, което изключително затруднява физическите лица, независимо от факта че през течение на годината са получили доходи единствено от трудови правоотношения.

С цел облекчаване местните физически лица, които са в трудови правоотношения с дипломатическите представителства, се предвижда възможност данъкът да се удържи и внася от дипломатическото представителство.

2. Ред за авансово облагане на доходите от други източници

В обхвата на чл. 35 от ЗДДФЛ попадат доходи, които имат случаен и нерегулярен характер (обезщетения за пропуснати ползи и неустойки с такъв характер, парични и предметни награди от игри, от състезания и конкурси, които не са предоставени от работодател или възложител; лихви, които не се облагат с окончателен данък и т.н.).

Съгласно действащото законодателство тези доходи се облагат само годишно, като дължимият данък се определя от физическото лице с подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. При сравнителен анализ на данните между годишната данъчна декларация и данните от справка от платците на доходите за 2014 г. е установено, че значителен брой физически лица – получатели на такива доходи – не са ги декларирали и обложили по установения в закона ред.

С предложената промяна ще се намали възможността за недеклаиране и необлагане на доходите по чл. 35 от закона.

С проекта се предвижда възможност за приспадане на задължителните здравно осигурителни вноски по чл. 40, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) за всички доходи, които се вземат предвид при определянето на окончателния размер на осигурителния доход с цел максимално хармонизиране на данъчния закон с осигурителното законодателство, както и предотвратяването на противоречива практика по прилагането на законовите разпоредби.

3. Възможност за определяне на данък за общините по решение на общинския съвет

С проекта се предвижда възможност всяка община да определи данък върху доходите на физическите лица, които са с постоянен адрес на територията на общината. Данъчната ставка ще се определя ежегодно с решение на общинския съвет. Ставката е предвидено да се определя в диапазон от 0 до 2 на сто, което предоставя възможност на общината да наложи данък или не за съответната година. Данъкът за общините ще постъпва в приход на общинските бюджети.

С цел опростяване на режима за физическите лица и за да не се създават допълнителни задължения за лицата за деклариране на данъка, се предвижда неговото администриране от Националната агенция за приходите.

С предложението се цели изпълнение на заложените в Стратегията за децентрализация и Програмата за нейното изпълнение приоритети и мерки, свързани с увеличаване на приходната база на общините чрез предоставяне на нови приходоизточници. Разширяването на приходната база на общините ще създаде възможност за повишаване на ефективността, по-пълно съобразяване с местните потребности и предоставяне на повече и по-качествени услуги на населението.

С предоставянето на новия приходоизточник следва да се повиши отговорността на местните власти за по-ефективно и ефикасно изразходване на средствата при спазване на засилена финансова дисциплина, ясно дефинирани приоритети и недопускане на просрочени задължения и вземания.

В Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ):

С предложените промени в Закона за местните данъци и такси се цели улесняване практическото прилагане на закона.

С проекта се предлага промяна в чл. 10, съгласно която поземлените имоти в строителните граници на населените места, които са със статут на земеделска земя и не е променено предназначението им от техните собственици, да бъдат включени в обхвата на облагаемите с данък имоти. Предложението е с цел, от една страна, да се предотврати възможността за отклонение от данъчно облагане, а от друга страна, да се осигури равнопоставеност на лицата, които са променили предназначението на земеделските земи, попадащи в строителните граници на населените места и селищните образувания.

Предложена е промяна в данъчното облекчение по чл. 24, ал. 1, т. 18 и 19. Съгласно действащите разпоредби от данък върху недвижимите имоти се освобождават сградите, получили сертификати с клас на енергопотребление „В“, „С“ и „D“, издадени по реда на

Закона за енергийната ефективност и наредбата по чл. 25 от Закона за енергийната ефективност.

Основната цел на данъчното облекчение по чл. 24, ал. 1, т. 18 и 19 е повишаване на енергийната ефективност чрез подобряване на енергийните характеристики на сградите, въведени в експлоатация преди 1 януари 1990 г., съответно преди 1 януари 2005 г.

В резултат на обновяването на многофамилните жилищни сгради с публични средства по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, сградите ще получат сертификат с клас за енергопотребление по Закона за енергийната ефективност.

Следва да се отбележи, че действащите разпоредби на чл. 24, ал. 1, т. 18 и 19 от ЗМДТ предоставят възможност данъчното облекчение за енергийна ефективност да се ползва и от лица, собственици на обновени многофамилни жилищни сгради, обновяването на които е реализирано с публични средства, като е налице по-благоприятен данъчен режим за тези лица, в сравнение с лицата, които обновяват жилищните си сгради със собствени средства.

За сградите, получили сертификат за енергийна ефективност като резултат от обновяването им с публични средства, не следва да прилага данъчното облекчение по чл. 24, ал. 1 т. 18 и 19 от Закона за местните данъци и такси, тъй като за лицата, собственици на обновените многофамилни жилищни сгради, ще е налице двойна преференция – получаване на безвъзмездно финансиране с източник публични средства по програмата и освобождаване от облагане с данък върху недвижимите имоти.

С цел да се предотврати възможността за получаване на двойна преференция от лицата, собственици на обновени многофамилни жилищни сгради с публични средства, и за постигане на равнопоставеност с лицата, които обновяват жилищните си сгради със собствени средства, е предложена промяна данъчното облекчение да не се прилага за сгради, които са получили сертификат за енергийна ефективност в резултат на предоставени публични средства по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

С предложената промяна ще се постигне баланс между интересите на държавата, общините и гражданите при съблюдаване на принципите за равнопоставеност, неутралност и справедливост при облагането с данъци.

С проекта е предложена промяна по отношение заплащането на данък върху недвижимите имоти, придобити след крайния срок за плащане на втората вноска – 31 октомври на текущата година, с което се отстранява съществуваща празнота в закона.

Във връзка с възникнали затруднения за правилното практическо прилагане на разпоредбата на чл. 55, ал. 8, същата е прецизирана, като не се променя редът за облагане с данък върху превозните средства на специализираните ремаркета.

Друго предложение е свързано с прецизиране на разпоредбата в чл. 71а относно освобождаване от такса за битови отпадъци както на храмовете, молитвените домове и манастирите, така и на поземлените имоти, върху които са построени, собственост на законно регистрираните вероизповедания в страната, като освобождаването от такса е при условие, че имотите не се ползват със стопанска цел, която не е свързана с пряката им богослужерна дейност. Промяната е във връзка с неправилното тълкуване и прилагане на закона.

Предвижда се въвеждането на административнонаказателна разпоредба, съгласно която при непредоставяне на ежедневна информация от общините на Министерство на финансите по електронен път, да се налага санкция на кмета на съответната община от министъра на финансите. Непредоставянето на информация от общините води до нарушаване на функционирането на Националната база данни за местни данъци и такси.

Информацията от Националната база данни се използва за изготвянето на анализи и прогнози по местните данъци, за усъвършенстване на законодателството, за създаване на единна методология и практика по прилагането на Закона за местните данъци и такси, както и възможност за лицата, които имат издаден персонален идентификационен код

(ПИК) от Националната агенция за приходите да проверяват състоянието на данъчната си сметка за местни данъци и такси – задължения, плащания, непогасени задължения и други.

В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК):

В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се предвижда промяна, съгласно която данъчни задължения по ЗМДТ да могат да се установяват с акт за установяване на задължението както на база подадена от задълженото лице декларация, така и на базата на данни от регистъра по чл. 54, ал. 1 от ЗМДТ. Промяната е във връзка с въведения от 1 януари 2015 г. нов режим по отношение декларирането и определянето на данъка върху превозните средства.

Промени, свързани с удължаване на срока на прилагане на механизма за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури

С Директива 2013/43/ЕС на Съвета от 22 юли 2013 година за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ДДС Директивата) по отношение на незадължително и временно прилагане на механизма за обратно начисляване във връзка с доставки на някои стоки и услуги, при които съществува риск от измами, са приети промени в член 199а, параграф 1 от Директива 2006/112/ЕО, съгласно които държавите членки могат да предвидят **до 31 декември 2018 г. и за минимален срок от две години** лицето – платец на ДДС – да е данъчнозадълженото лице, за което се извършват определени доставки, като обхватът на доставките е разширен и в него са включени доставки на зърнени храни и индустриални култури, в т.ч. маслодайни семена и захарно цвекло, които обикновено не се използват в непреработен вид за крайно потребление (член 199а, параграф 1 буква „и“ от директивата).

С проекта се предлага удължаване на срока за прилагане на механизма за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури в максимално допустимия времеви обхват съгласно разпоредбата на член 199а от ДДС Директивата – **31 декември 2018 г.**

Въведеният механизъм за обратно начисляване на ДДС, от една страна, е ефективен инструмент за предотвратяване на организираните ДДС измами със зърнени и технически култури с участието на несъществуващи икономически оператори (липсващи търговци), а от друга страна, води до намаляване на нелоялната конкуренция, тъй като се ограничава възможността нелоялните икономически оператори да получават данъчно предимство от укриването и невнасянето на ДДС. Механизмът представлява и предпазна мярка за коректните икономически оператори от случайни сделки с некоректни доставчици, участващи в схеми за данъчни измами.

Досегашният опит показва, че механизмът за обратно начисляване на ДДС представлява ефективен инструмент за противодействие и борба с данъчните измами с ДДС за определени категории стоки.

От 1 януари 2007 г. в България е въведен механизъм за обратно начисляване на ДДС при доставки, свързани с отпадъци и вторични суровини и с услуги за тяхното оползотворяване, на основание член 199, параграф 1 от ДДС Директивата.

Преди въвеждането на механизма, за този вид доставки бяха констатирани най-сложните и в най-голям размер данъчни измами с данък върху добавената стойност.

По подобен начин, преди въвеждането на механизма за обратно начисляване на ДДС при доставки на зърнени и технически култури, анализът на данъчните измами показваше, че зърнените и техническите култури са със значителен дял в групата стоки, които се използват в схеми за данъчни измами с ДДС. За този вид данъчни измами бяха констатирани две изключително негативни тенденции: значително намаляване на бюджетните приходи и увеличаване броя на лицата, участващи в схемите за данъчни измами.

След въвеждането на механизма на обратно начисляване на ДДС, в краткосрочен план се наблюдава значителен и траен спад на нивото на данъчните измами с ДДС при доставките на зърнени и технически култури.

В Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС):

Направените предложения за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) са във връзка с необходимостта от прецизиране на разпоредби, които създават затруднения при практическото прилагане на закона, както и с хармонизиране на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на Европейския съюз в областта на косвеното облагане.

1. Промени, свързани с Директива 2008/8/ЕО на Съвета от 2008 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО по отношение на мястото на доставката на услуги

Предложенията в законопроекта са по отношение на режимите за обслужване от типа „мини едно гише“ за доставките на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване и услуги, извършвани по електронен път. Предвидена е възможност при регистрация за целите на прилагането на режим в Съюза доставчиците, установени в Република България, да могат да декларират освен банкова сметка в евро и такава в лева под задължителното условие сметката да е в българска банка или клон на чуждестранна банка в страната. За постигане на правна сигурност е регламентирано, че при надвнесен данък от доставчик, регистриран за прилагане на режим извън Съюза в Република България (неустановено на територията на ЕС лице) или регистриран за прилагане на кой да е от двата режима за обслужване през „мини едно гише“ в друга държава членка, банковите такси за превод и превалутиране се приспадат от данъка за възстановяване, когато доставчикът е посочил за целите на възстановяването банкова сметка в банка извън страната.

Обхватът на пропорционалното възстановяване на надвнесен данък на лице, прилагащо кой да е от двата режима за обслужване през „мини едно гише“ съобразно разпоредба на **Регламент (ЕС) № 904/2010** на Съвета от 7 октомври 2010 година относно административното сътрудничество и борбата с измамите в областта на данъка върху добавената стойност, се прецизира съгласно регламента, като в него се включва единствено режим в Съюза.

2. Промени във връзка с писмо на Европейската комисия EU Pilot 7122/14/TAXU за несъответствия на разпоредби в закона с Директива 2006/112/ЕС.

Във връзка с писмо на Европейската комисия EU Pilot 7122/14/TAXU е предложена промяна, с която се отстранява несъответствието с разпоредбите на Директива 2006/112/ЕО относно принципа на закръгляване на коефициента за определяне на размера на частичния данъчен кредит.

3. Промени в резултат на констатирани несъответствия с правото на ЕС и хармонизиране на националното с европейското законодателство, с цел единното прилагане, при съобразяване с практиката на Съда на ЕС

Със законопроекта се предлага доставката на услугата по предоставяне на медицинска помощ от лице, упражняващо медицинска професия съгласно Закона за здравето, да бъде освободена от данък върху добавената стойност, както изрично е предвидено в Директива 2006/112/ЕО.

Предложено е данъчното събитие при предоставяне на услуга за личните нужди на данъчно задълженото лице, на собственика, на работниците и служителите или за цели, различни от независимата икономическа дейност на лицето, за която е използвана стока или услуга, с приспаднат данъчен кредит, да възниква на последния ден от месеца, през който е предоставена услугата.

Същевременно е уточнено, че при начисляване на данък за безвъзмездно използване на стока или услуга за лични нужди на собственика или на свързаните с него лица, на работниците и служителите или на трети лица, приравнено на възмездно, няма да се извършва корекция на ползвания данъчен кредит. Това обаче не изключва прилагането в

следващ момент на разпоредбите за корекция на ползван данъчен кредит, когато лицето извършва в рамките на независимата икономическа дейност доставка, за която не е налице право на данъчен кредит (освободена доставка), и е използвана стока или услуга, с която вече е извършена безвъзмездна доставка, приравнена на възмездна.

Предложено е всички случаи на безвъзмездно използване на стока или услуга за лични нужди на собственика или на свързаните с него лица, на работниците и служителите или на трети лица, което по смисъла на закона е приравнено на възмездно, да се третира като облагаема доставка, независимо от характера на доставката.

Във връзка с решения на Съда на ЕС в законопроекта са разписани уточняващи разпоредби за определяне на данъчната основа (преките разходи) в две основни хипотези: 1) при използване на стоки или услуги, за извършването на доставка на услуга, приравнена на облагаема (възмездна) за личните нужди на данъчно задълженото лице, на собственика, на работниците и служителите или, най-общо за цели, различни от независимата икономическа дейност на лицето, и 2) при едновременно използване на такива стоки или услуги, както за икономическата дейност на лицето, така и най-общо за цели, различни от нея.

Предложено е за целите на определяне на данъчната основа за тези доставки, т.е. при изчисляване на преките разходи за извършването им, да се взема в предвид данъчната основа на използваната стока или услуга, върху която е приспаднал данъчен кредит. Когато използваната стока или услуга е или би била дълготраен актив по смисъла на Закона за корпоративно подоходно облагане се взема под внимание равна на изхабяването (амортизация) на стоката или услугата част от данъчната основа. Предложеният способ за определяне на изхабяването съответства на установеното от Съда на ЕС правило, според което срокът на изхабяване трябва да е съобразен със срока за извършване на корекции на приспаднал данъчен кредит. В този смисъл в проекта е уредено изхабяването на данъчната основа на използваната стока или услуга, за която е приспаднал данъчен кредит, да се определя на равни части за всеки данъчен период по линейния метод за период от 5 години от придобиването на стоката или услугата или от 20 години от придобиването на недвижимата вещ.

Законопроектът предвижда при формиране на преките разходи във втората хипотеза на използване на стоки или услуги, за които е приспаднал данъчен кредит, едновременно за икономическата дейност на лицето и най-общо за цели, различни от нея, данъчната основа на използваните стоки или услуги да се разпределя пропорционално на степента на използването им за цели, различни от икономическата дейност.

Въвежда се задължение регистрирано лице, което възнамерява да използва стока или услуга с данъчна основа над 700 лв., за която е приспаднал изцяло или частично данъчен кредит, едновременно за целите на икономическата си дейност и за лични нужди на собственика или на свързаните с него лица, на работниците и служителите или на трети лица, да подаде декларация в Националната агенция за приходите за методиката за разпределение на преките разходи, която ще прилага. Предвидено е декларацията да се подава по електронен път в Националната агенция за приходите преди започване на използването на стоката или услугата за цели, различни от икономическата дейност на лицето. Декларацията ще се подава по утвърден образец от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите. Методиката ще може да бъде променяна едва след изтичането на 6 месеца от нейното подаване.

В случаите на смесено използване на стока или услуга при неподаване на декларация за избор на методика или при неначисляване на дължим данък в съответствие с избраната методика ще се счита, че стоката или услугата е използвана и ще се използва единствено за лични нужди. В тези случаи данък ще се дължи за всички изминали данъчни периоди, считано от периода на придобиване на стоката или услугата, за която е упражнено право на данъчен кредит. Това правило не се прилага в случаите на крайна нужда или непреодолима сила.

Предвиден е преходен режим, съгласно който лицата, които към датата на влизане в сила на горепосочените промени, вече използват стока или услуга, за която е упражнено право на приспадане на данъчен кредит, за лични нужди, следва да подадат декларация за методиката за разпределение на преките разходи в срок до 29 февруари 2016 г., включително. При неподаване на декларацията в този срок се приема, че съответната стока или услуга е използвана и ще се използва единствено за личните нужди на лицето или на свързаните с него лица, на работниците и служителите или на трети лица.

4. Промени, свързани с доставките и продажбите на течни горива

Предлага се да бъде отменен режима по чл. 118, ал. 7 от закона по отношение на петролните бази, като мярка за осъществяване на цялостен и ефективен контрол върху доставките и движението на течни горива от производител и вносител до краен потребител.

В тази връзка е предложено и определението за „петролна база“ съгласно § 1 т. 68 от допълнителните разпоредби на закона да бъде отменено.

Предвиден е шестмесечен преходен период за лицата, ползващи режима, да приведат дейността си в съответствие с изискванията на чл. 118 от ЗДДС, т.е. да прилагат общия режим за регистриране и отчитане на доставките/продажбите на течни горива в търговския обект чрез фискални устройства (електронни системи с фискална памет за отчитане на оборотите от продажби на течни горива чрез одобрени по смисъла на Закона за измерванията средства за измерване на разход) и да предават данни по дистанционната връзка на НАП, включително и данни които дават възможност за определяне на наличните количества горива в резервоарите за съхранение в обектите за търговия с течни горива.

5. Промени в административнонаказателните санкции за данъчно задължените лица

В случаите на начислен данък след законоустановения срок е удължен времевият диапазон, в който се прилага намалена имуществена санкция или глоба, както и е занижен размерът на санкцията. При доброволно начисляване на ДДС до шест месеца от края на месеца, в който данъкът е следвало да бъде начислен, санкцията, съответно глобата, се намалява от 25 на сто от данъка на 5 на сто от данъка, а минималният ѝ размер е снижен от 250 лв. на 200 лв.

Предвидена е и още една намалена имуществена санкция, съответно глоба, която е по-малка от санкцията в случай на неначисляване, но е по-голяма от случаите на доброволно начисляване в шестмесечния срок, а именно при начисляване след шестмесечния срок, но не по-късно от осемнадесет месеца от края на месеца, в който данъкът е следвало да бъде начислен, санкцията е в размер 10 на сто от данъка, но не по-малко от 400 лв.

Предложено е минимумът на санкцията за повторно нарушение в общия случай на неначислен данък да се намали от 5000 лв. на 2000 лв. Повторното нарушение за начислен данък в рамките на шестмесечния срок от края на месеца, в който данъкът е следвало да бъде начислен, е наказуемо с имуществена санкция или глоба в размер на не по-малко от 400 лв., а повторното нарушение за начислен данък след шестмесечен срок, но не по-късно от осемнадесетия месец от края на месеца, в който данъкът е следвало да бъде начислен, със санкция в размер на не по-малко 800 лв.

Същевременно е предвидено изменение в наказателните разпоредби при неиздаване на данъчен документ или неотразяване на издаден или получен такъв в отчетните регистри за съответния данъчен период във всички случаи, различни от тези при неначисляване на данък. В тези случаи е предвидено наказанието да се определя в границите от 200 лв. до 500 лв. За този тип нарушения е удължен също времевият диапазон - ако данъчният документ е издаден и отразен в срок до шест месеца от края на месеца, в който е следвало да бъде издаден и отразен, се прилага намалена имуществена санкция или глоба в размер на 200 лв.

6. Прецизиране на разпоредби поради възникнали затруднения при практическото прилагане на закона

Законопроектът съдържа разпоредби за прецизиране условията за определяне на мястото на изпълнение на дистанционни продажби на стоки във връзка с обстоятелствата, свързани с мястото на започване и приключване на транспорта на стоките. Предлага се премахването на задължителните реквизити в издадена фактура за дистанционна продажба на стоки с място на изпълнение извън територията на страната.

При доставки с периодично изпълнение, за които не е уговорено плащане за период, по-дълъг от една година, е предложено данъчното събитие да възниква в края на годината.

В Закона за ограничаване на плащанията в брой:

Предлага се нормативно регламентираният праг за ограничение на плащания в брой в страната да бъде намален от 15 000 лв. на 5 000 лв., като мярка за ограничаване на сивата икономика. Предлаганото допълнително ограничаване на плащанията в брой чрез промяна в Закона за ограничаване на плащанията в брой е в съответствие с наложилата се практика в държавите членки на Европейския съюз, където прагът за ограничаване на плащанията в брой е в диапазон от 2 000 до 3 000 евро.

Предложението е плащанията на територията на страната да се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, когато са:

- на стойност, равна на или надвишаваща 5 000 лв.;
- на стойност под 5 000 лв., представляваща част от парична престация по договор, чиято стойност е равна на или надвишава 5 000 лв.

Ограничението ще се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато левовата им равностойност е равна на или надвишава 5 000 лв. по курса на Българската народна банка в деня на плащането.

Мярката ще стимулира текущото отразяване на паричните потоци чрез първични счетоводни документи и ще способства за минимизиране на разплащанията в брой по сделки между лицата, участници в стопанския оборот.

Предложените промени в законопроекта няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета.

С проекта се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което е изготвена справка за съответствие с европейското право.